

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Rudolfa Čírča a sudcov JUDr. Evy Sakálovej a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci žalobkyne **P. S. S., a.s.**, so sídlom v B., proti žalovaným **1/ R. H.**, bývajúcemu v N. a **2/ Mgr. T. M.**, bývajúcemu v N., **o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy**, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp.zn. 13 C 180/2003, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 15. novembra 2006 sp.zn. 11 Co 187/2005 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalobkyne **z a m i e t a** .

Žalovaným nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nové Zámky rozsudkom z 2. novembra 2005 č.k. 13 C 180/03-202 určil neplatnosť kúpnej zmluvy uzavretej 2.9.2002 medzi žalovanými, predmetom ktorej bol predaj bytu vo vlastníctve žalovaného **2/**, zapísaného v katastrí nehnuteľností kat.úz. N. na liste vlastníctva č. X. ako byt č. X. na prízemí bytového domu súp. č. X., postaveného na pozemku parcela č. X. a X.. Zároveň rozhodol, že žalovaní sú povinní zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne náhradu trov konania 1 000,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Takto rozhodol poukazujúc na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého vyvodil skutkové zistenia, že na návrh žalobkyne bolo proti žalovanému **2/** začaté exekučné konanie o vymoženie sumy 290 958,80 Sk spolu s príslušenstvom a trovami exekúcie, a že žalovaný **2/** po doručení všeobecného upovedomenia o začatí exekúcie v zmysle § 47 ods. 1 zákona

č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“), ktorým mu, okrem iného, bolo zakázané nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii, uzavrel kúpnu zmluvu o prevode vlastníctva bytu na žalovaného 1/. Vyslovil názor, že kúpnu zmluvu treba za týchto okolností považovať za neplatnú pre rozpor so zákonom a to i napriek prípadnej dobromyseľnosti žalovaného 1/ pri jej uzatváraní.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd na odvolanie žalovaného 1/ rozsudkom z 15. novembra 2006 sp.zn. 11 Co 187/2005 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol. Zároveň rozhodol, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov konania 109 627,-- Sk na účet jeho zástupkyne JUDr. T. T., do troch dní od právoplatnosti rozsudku, a že žalovanému 2/ sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva. Na rozdiel od súdu prvého stupňa bol toho názoru, že dôsledkom porušenia zákazu nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii v zmysle § 47 ods. 1 písm.b/ Exekučného poriadku môže byť len odporovateľnosť právnych úkonov podľa §§ 42a a 42b Obč. zákonníka. Tento záver podporil argumentom, podľa ktorého v prípade, že s porušením uvedeného zákazu by sa spájala neplatnosť právneho úkonu, povinný by nemohol ani pri nevelkej pohľadávke voči nemu a rozsiahlom majetku, z ktorého by ju bolo možné uspokojiť, uzavrieť žiadnu bežnú zmluvu a bol by blokovaný celý jeho majetok. Vyslovil tiež názor, že neplatnosť právneho úkonu treba spájať až s porušením zákazu nakladať s konkrétne označenou nehnuteľnosťou, ktorý je v zmysle § 135 ods. 1 písm.c/ Exekučného poriadku (majúceho povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k § 47 ods. 1 písm.b/ Exekučného poriadku) obsahom upovedomenia o začatí exekúcie predajom nehnuteľnosti, teda upovedomenia o začatí exekúcie a i o spôsobe jej vykonania, ktoré sa doručuje aj správe katastra nehnuteľností.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vyčítala odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie veci v otázke dôsledkov porušenia § 47 ods. 1 písm.b/ Exekučného poriadku. Namietala, že v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu by porušenie zákazu vyplývajúceho z tohto ustanovenia nevykazovalo znaky protiprávneho konania sankcionovaného zákonom. Za správny považovala názor, že právny úkon porušujúci tento zákaz treba sankcionovať neplatnosťou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníčkou konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a že je prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 veta za bodkočiarkou O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolaniu nemožno vyhovieť.

Dovolací súd je podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. viazaný uplatneným dovolacím dôvodom; z úradnej povinnosti skúma iba vady uvedené v § 237 O.s.p., a iné vady konania len vtedy, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vady v zmysle § 237 O.s.p. a iné vady konania však neboli dovolaním namietané a zo súdneho spisu nevyplývajú. Dovolací súd preto skúmal správnosť napadnutého rozsudku z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu, a to právneho posúdenia veci odvolacím súdom v otázke dôsledkov porušenia všeobecného zákazu nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii.

V prejednávanej veci žalobkyňa odôvodňovala neplatnosť kúpnej zmluvy o predaji bytu vo vlastníctve žalovaného 2/ žalovanému 1/, uzavretej 2.9.2002, tým, že žalovaný 2/, proti ktorému bolo začaté exekučné konanie, porušil všeobecný zákaz nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii uložený mu v upovedomení o začatí exekúcie, ktoré mu bolo doručené 21.6.2002.

Exekútor poverený vykonaním exekúcie zakáže povinnému, aby odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie nakladal so svojím majetkom, ktorý podľa ustanovení tohto zákona podlieha exekúcii (§ 47 ods. 1 písm.b/ Exekučného poriadku v znení do 14.10.2008).

Citované ustanovenie Exekučného poriadku určuje súdnemu exekútorovi povinnosť zakázať povinnému nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie. Neupravuje však sankciu za porušenie tohto zákazu. Dôsledky porušenia uvedeného všeobecného zákazu treba preto dovodiť výkladom rešpektujúcim účel a zmysel tohto ustanovenia.

Dovolací súd považuje za správny právny záver odvolacieho súdu, že sankciou za porušenie zákazu nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii povinným, uloženého mu súdnym exekútorom v upovedomení o začatí exekúcie v zmysle § 47 ods. 1 písm.b/

Exekučného poriadku, je odporovateľnosť právneho úkonu podľa §§ 42a a 42b Obč. zákonníka. Stotožňuje sa aj s argumentáciou odvolacieho súdu v odôvodnení jeho rozhodnutia a v podrobnostiach na ňu poukazuje. Právny záver odvolacieho súdu rešpektuje účel a zmysel § 47 ods. 1 písm.b/ Exekučného poriadku ako aj účel celého exekučného konania s prihliadnutím na jeho jednotlivé štádiá. Podľa názoru dovolacieho súdu je týmto účelom a zmyslom v štádiu exekučného konania, keď bolo súdnym exekútorom vydané len všeobecné upovedomenie o začatí exekúcie (teda nie aj upovedomenie o spôsobe jej vykonania, ktoré s upovedomením o začatí exekúcie môže ale aj nemusí byť spojené), len upozorniť povinného na povinnosť nerobiť úkony, ktoré by viedli k zmenšeniu či k úplnému zbaveniu majetku a tým k sťaženiu alebo dokonca k znemožneniu uspokojenia oprávneného. Ide o rovnakú povinnosť, ktorá inak pre povinného ako dlžníka vyplýva aj z ustanovení §§ 42a a 42b Obč. zákonníka (povinnosť nerobiť právne úkony ukracujúce uspokojenie pohľadávky veriteľa). Pretože s porušením povinnosti vyplývajúcej z týchto ustanovení Obč. zákonníka spája zákon výslovne sankciu odporovateľnosti právnych úkonov (nie ich neplatnosti), treba rovnakú sankciu spájať aj porušením všeobecného zákazu nakladať s majetkom, uloženého povinnému súdnym exekútorom v upovedomení o začatí exekúcie v zmysle § 47 ods. 1 písm.b/ Exekučného poriadku. Takýto výklad je súladný aj s ustanovením § 47 ods. 1 písm.a/ Exekučného poriadku, v zmysle ktorého exekútor v upovedomení o začatí exekúcie zároveň vyzve povinného, aby uspokojil pohľadávku oprávneného. Ak by totiž s porušením všeobecného zákazu nakladať s majetkom mali byť spájané následky absolútnej neplatnosti právnych úkonov, potom by povinný nemohol robiť ani také úkony, ktoré by smerovali k uspokojeniu pohľadávky oprávneného, čo by odporovalo samotnému zmyslu exekučného konania. Naopak výklad spájajúci s porušením uvedeného zákazu následky odporovateľnosti právnych úkonov umožňuje povinnému, bez rizika takéhoto následku, robiť právne úkony nakladania s majetkom smerujúce k uspokojeniu oprávneného. Okrem toho zohľadňuje aj práva tretích osôb tým, že chráni ich dobromyseľnosť pri nadobudnutí majetku od povinného (jednou z podmienok odporovateľnosti je totiž, že tretej osobe, ak nešlo o výnimky, musel byť známy úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa). Rešpektuje tak jeden zo základných princípov právneho štátu a to princíp právnej istoty a v rámci neho zásadu ochrany dobromyseľne nadobudnutých práv.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne smerujúce proti správne mu rozsudku odvolacieho súdu zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Úspešným žalovaným nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože im v súvislosti s ním žiadne nevznikli.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. novembra 2008

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová